Του κόσμου το ψωμί

Θηλυκά ουσιαστικά σε –ίσσα

1. **Τα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε – ισσα γράφονται με γιώτα (ι) και δύο σίγμα (σσ).**

ΓΡΑΦΟΝΤΑΙ ΜΕ ι ΚΑΙ ΔΥΟ σσ.

Αυτά μπορούν να δηλώνουν:

Γυναίκα που κατάγεται από έναν τόπο:

Νησιώτης = νησιώτισσα **Γρεβενιώτης = Γρεβενιώτισσα**

Γυναίκα που έχει έναν τίτλο:

Βασιλιάς = βασίλισσα **πρίγκιπας = πριγκίπισσα**

Γυναίκα που δηλώνει το επάγγελμα της:

Φούρναρης = φουρνάρισσα **μάγειρας = μαγείρισσα**

Εξαιρούνται : Λάρισα ,σάρισα ,λύσσα ,γόησσα

ΑΣΚΗΣΗ

Συμπλήρωσε τις καταλήξεις των θηλυκών ουσιαστικών: -

-Πρέπει να φύγω για τρεις μέρες, είπε ο βασιλιάς στη βασίλ..... - Ο πατέρας μας θα λείψει για μέρες, κατάλαβαν οι πριγκίπ..... που κρυφάκουγαν από την πόρτα.

- Μας εγκαταλείπει ο μεγαλειότατος, ψιθύρισε η μαγείρ..... στη φουρνάρ.....

LIVEWORKSHEETS

Να σχηματίσεις τα θηλυκά ουσιαστικά που παράγονται από τα παρακάτω αρσενικά.

ΑΡΣΕΝΙΚΑ	ΘΗΛΥΚΑ
ακροβάτης ☞	
μάγειρας ☞	
Μακεδόνας ☞	
φούρναρης ☞	
νησιώτης ☞	
Βεροιώτης ☞	
αγρότης ☞	
βασιλιάς ☞	
άρχοντας ☞	
πελάτης ☞	
γείτονας ☞	
κόμης ☞	
πρίγκιπας ☞	

LIVEWORKSHEETS

2. Παραθετικά Επιθέτων (βαθμοί επιθέτων)

Οι βαθμοί του επιθέτου είναι τρεις: ο **θετικός**, ο **συγκριτικός** και ο **υπερθετικός**. Ο συγκριτικός και ο υπερθετικός βαθμός ενός επιθέτου ονομάζονται **παραθετικά** του επιθέτου.

Θετικός Βαθμός Επιθέτων

Ο Γιάννης είναι ψηλός.
Το επίθετο «ψηλός» φανερώνει ότι ο Γιάννης έχει απλώς μια ιδιότητα, ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα (το ύψος), χωρίς να γίνεται σύγκριση με άλλο πρόσωπο.

Συγκριτικός Βαθμός Επιθέτων

Ο Γιάννης είναι ψηλότερος (ή πιο ψηλός) από τον Κώστα.
Το επίθετο «ψηλότερος (ή πιο ψηλός)» φανερώνει ότι ο Γιάννης έχει το γνώρισμα ή την ιδιότητα του ύψους σε μεγαλύτερο βαθμό από τον Κώστα. Όταν λοιπόν συγκρίνονται δύο ουσιαστικά και το επίθετο φανερώνει ότι το ένα από αυτά έχει μια ιδιότητα σε μεγαλύτερο βαθμό από το άλλο, λέγεται επίθετο συγκριτικού βαθμού.

Για να **συγκρίνουμε** λοιπόν δύο ουσιαστικά υπάρχουν δύο τρόποι:

1ος τρόπος:
Προσθέτουμε στο επίθετο την κατάληξη **-ότερος, -ότερη, ότερο** ή **-ύτερος, -ύτερη, -ύτερο** και βάζουμε δίπλα του τη λέξη «**από**». Π.χ.:
Ο Κωνσταντίνος είναι μεγαλ**ύτερος από** τον Τάσο.
Η Ερμιόνη είναι ψηλ**ότερη από** τη Σοφία.
Το παιχνίδι μου είναι μεγαλ**ύτερο** από του αδερφού μου.

2ος τρόπος:
Χρησιμοποιούμε το επίθετο όπως είναι, χωρίς να το αλλάξουμε, αλλά πριν από αυτό βάζουμε το επίρρημα «**πιο**». Π.χ.:
Ο Κωνσταντίνος είναι **πιο** μεγάλος από τον Τάσο.
Η Ερμιόνη είναι **πιο** ψηλή από τη Σοφία.
Το παιχνίδι μου είναι **πιο** μεγάλο από του αδερφού μου.

Υπερθετικός Βαθμός Επιθέτων

Ο Γιάννης είναι ο ψηλότερος (ή ο πιο ψηλός) από τους φίλους του. / Ο Γιάννης είναι ψηλότατος.
Οι τύποι «ο ψηλότερος (ή ο πιο ψηλός)», «ψηλότατος» φανερώνουν ότι ο Γιάννης έχει μια ιδιότητα, το ύψος, σε πολύ μεγάλο βαθμό ή στο μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τους φίλους του. Όταν λοιπόν το επίθετο φανερώνει ότι ένα ουσιαστικό έχει ένα γνώρισμα στον πιο μεγάλο βαθμό, λέγεται επίθετο υπερθετικού βαθμού.
Ο υπερθετικός μπορεί να σχηματιστεί με δύο τρόπους: **μονολεκτικά** (δηλαδή με μία λέξη) ή **περιφραστικά** (δηλαδή με περισσότερες από μια λέξεις)
1ος τρόπος:

LIVEWORKSHEETS

Μονολεκτικά: Προσθέτουμε στο θέμα του θετικού βαθμού τις καταλήξεις:
-ότατος, -ότατη, -ότατο (στα επίθετα σε **-ος**)
πχ: ωραιότατος, ωραιότατη, ωραιότατο
φρεσκότατος, φρεσκότατη, φρεσκότατο
-ύτατος, -ύτατη, -ύτατο (στα επίθετα σε **-ύς**)
πχ: βαρύτερος, βαρύτερη. βαρύτατο
φαρδύτατος, φαρδύτατη, φαρδύτατο
-έστατος, έστατη, -έστατο (στα επίθετα σε **-ης**)
πχ: υγιέστατος, υγιέστατη, υγιέστατο
επιεικέστατος, επιεικέστατη, επιεικέστατο
2ος τρόπος:
Περιφραστικά: Βάζουμε το άρθρο **ο, η, το** μπροστά από το μονολεκτικό ή περιφραστικό συγκριτικό. πχ: ο μικρότερος ή ο πιο μικρός ζωηρότερες ή οι πιο ζωηρές

Σχηματισμός παραθετικών

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
ωραίος	ωραιότερος	ωραιότατος
	πιο ωραίος	ο ωραιότερος
		ο πιο ωραίος
βαθύς	βαθύτερος	βαθύτατος
	πιο βαθύς	ο βαθύτερος
		ο πιο βαθύς
σαφής	σαφέστερος	σαφέστατος
	πιο σαφής	ο σαφέστερος

ΑΣΚΗΣΗ

Πρόσεξε το παράδειγμα και γράψε με διαφορετικούς τρόπους τα παραθετικά των επιθέτων:

το πιο γλυκό ψωμί - το γλυκύτερο ψωμί - γλυκύτατο ψωμί

το πιο νόστιμο φαγητό - το ..... φαγητό - ..... φαγητό

ο .... βασιλιάς - ο πλουσιότερος βασιλιάς - .....βασιλιάς

ο .... γέροντας - ο σοφότερος γέροντας - .....γέροντας

η .... κόρη - η .....κόρη - εξυπνότατη κόρη

LIVEWORKSHEETS

Να συμπληρώσεις τα κενά των προτάσεων με τον περιφραστικό τύπο του υπερθετικού βαθμού των επιθέτων από το διπλανό πλαίσιο.

πλούσιος,
~~νόστιμος~~,
το πιο φτηνό,
το φτηνότερο,
ο πιο έξυπνος,
ο εξυπνότερος,
ο πιο επιμελής,
ο επιμελέστερος,
το πιο γρήγορο,
το γρηγορότερο
το πιο λαμπρό,
το λαμπρότερο
το πιο ψηλός,
το ψηλότερο

- Το φαγητό της γιαγιάς μου είναι *το πιο νόστιμο* ή *το νοστιμότερο* που έχω φάει.
- Ο Οδυσσέας ήταν _____ ή _____ ήρωας των Αχαιών.
- Ο Όλυμπος είναι _____ ή _____ βουνό της Ελλάδας.
- Το διαμέρισμα που αγόρασε ήταν _____ ή _____ απ' όλα όσα είδε.
- Ο Γιώργος είναι _____ ή _____ μαθητής της τάξης.
- Ο ήλιος είναι _____ ή _____ αστέρι.
- Το αεροπλάνο είναι _____ ή _____ μεταφορικό μέσο.

LIVEWORKSHEETS

ΑΣΚΗΣΗ

«Φάε την μπουκιά σου, μην αφήνεις τη δύναμή σου» λένε συχνά οι μεγαλύτεροι όταν αφήνουμε ένα κομμάτι ψωμί στο τραπέζι. Και λένε κι άλλες εκφράσεις σχετικά με το ψωμί. Διάβασε κάποιες από αυτές και ταίριαξέ τες με τη σημασία τους.

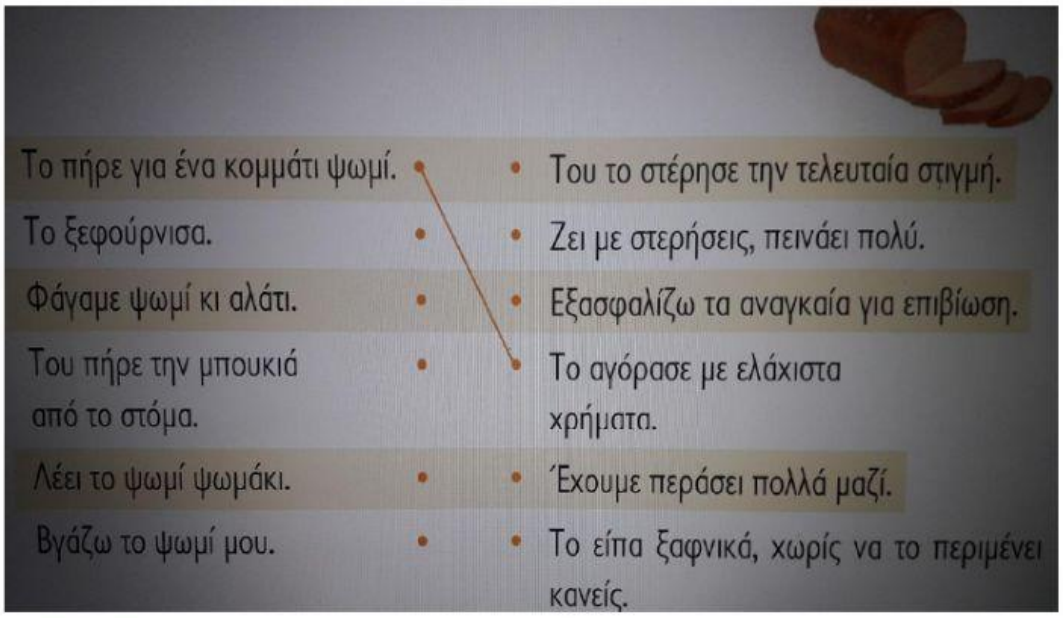

ΑΣΚΗΣΗ

Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα της παρένθεσης στο κατάλληλο πρόσωπο και χρόνο. (έφτιαχναν, ζύμωναν, σκέπαζαν, έπλαθαν, άναβαν, φουσκώνει, φούρνιζαν)

Παλιότερα, οι φούρνοι ήταν λιγοστοί και οι νοικοκυρές ..... μόνες τους το καθημερινό τους ψωμί. Η δουλειά ήταν κοπιαστική και γι' αυτό ..... ψωμί μία φορά την εβδομάδα. Για να .....το ψωμί έριχναν στο αλεύρι ένα κομμάτι προζύμι που δεν ήταν παρά ξινισμένο ζυμάρι της προηγούμενης βδομάδας. ..... τη ζύμη σε μεγάλα καρβέλια που τα τοποθετούσαν σε μια ξύλινη σκάφη, την πινακωτή, και τα .....με κουβέρτες για να φουσκώσουν γρήγορα. Στη συνέχεια .....το φούρνο με τα ξύλα και .....τα ψωμιά για ψήσιμο με τη βοήθεια ενός ξύλινου φτυαριού.

LIVEWORKSHEETS

ΑΣΚΗΣΗ

Γράψε στον άλλο αριθμό τις παρακάτω προτάσεις, αλλάζοντας μόνο όσες λέξεις χρειάζονται.

Η νύφη πλάθει το ψωμί με την παλάμη.

.....

Η γιαγιά λέει παραμύθια το βράδυ.

.....

Η φουρνάρισσα ξεκινάει την παρασκευή του ψωμιού από το βράδυ.

.....

Τα στάχυα, όταν ωριμάζουν, είναι κίτρινα.

.....

Οι παλιοί φούρνοι λειτουργούσαν με ξύλα.

.....

Έφαγα λίγο γιαούρτι με ψωμί για βραδινό.

.....

Προσέξτε! Το βράδυ - τα βράδια - ο βραδινός

LIVEWORKSHEETS